

Okselklieren verwijderen

Zorgpad Borstkanker

U wordt opgenomen in OLVG West voor het verwijderen van de oksellymfeklieren (oxselklierdissectie). U verblijft ongeveer 2 dagen in OLVG West. De operatie duurt ongeveer 30-60 minuten en gebeurt onder algehele narcose.

Schema planning operatie en nazorg

Wanneer	Wat
Tussen de diagnose en de opname	• Uw casemanager geef de operatie-datum door • Voorbereidend gesprek met uw casemanager • U ontvangt een afsprakenblad met de afspraken rondom en voor na de operatie • Pre-operatief onderzoek in OLVG West, route 5
Dag voor operatie	• Vanaf 24.00 uur mag u niets meer eten. Tot 2 uur voor de operatie, alleen water/appelsap of aanmaaklimonade. Vanaf 2 uur voor de operatie mag u niets meer gebruiken. Zie ook www.olvg.nl/nuchter
Operatiedag	• U meldt zich nuchter op afdeling A4, route 4, 4e etage in OLVG West • operatie op OK (operatiekamer) • daarna naar Recovery (uitslaapkamer) • terug naar verpleegafdeling • weer eten en drinken • u blijft een nacht in het ziekenhuis
Dag na de operatie	• verwijderen drain • fysiotherapeut geeft instructie armoefeningen • ontslaggesprek
Binnen 3 weken na de operatie	• 1-2 dagen telefonisch consult met casemanager • 10-14 dagen gesprek met de chirurg over de uitslag van het weefselonderzoek • 3 weken gesprek met de casemanager

Wat kunt u zelf doen om zo snel mogelijk beter te worden?

- Er is geen operatie zonder risico. De kans op complicaties is groter als u dagelijks rookt of alcohol gebruikt. Ook duurt uw herstel na de operatie dan langer.
- Als u regelmatig rookt en/of alcohol gebruikt, adviseren wij u om hiermee (tijdelijk) te stoppen. Dit doet u om de kans op schade aan de gezondheid zo klein mogelijk te maken.

De operatie

Vorbereiding

- Uw casemanager geeft u de operatie-datum door.
- Voor de operatie krijgt u een voorbereidend gesprek met de casemanager.
- Voor uw opname heeft u een afspraak bij de polikliniek Anesthesiologie voor een pre-operatief onderzoek. Hier bespreekt u de narcose en de gang van zaken rond uw operatie. Meer informatie over dit gesprek vindt u in de folder 'Anesthesie en pijnbestrijding'.
- Op de dag van de opname op de verpleegafdeling bespreekt een verpleegkundige met u de gang van zaken rondom de opname en operatie.
- Regel een volwassene om u na ontslag uit het ziekenhuis naar huis te brengen. Reizen met het openbaar vervoer is dan te inspannend.

Opname

- Op de dag van de operatie meldt u zich nuchter op de verpleegafdeling. Om nuchter te zijn mag u vanaf 24.00 uur nachts niet meer eten. Tot 2 uur voor de operatie, alleen water/appelsap of aanmaaklimonade. Vanaf 2 uur voor de operatie mag u niets meer gebruiken. Zie www.olvg.nl/nuchter.
- De verpleegkundige neemt een vragenlijst met u door om te controleren of aan alle voorwaarden is voldaan om de operatie door te laten gaan.
- Het definitieve tijdstip van uw operatie hoort u op de afdeling. Houd er rekening mee dat het altijd mogelijk is dat een operatie uitgesteld wordt door onvoorziene omstandigheden. Bijvoorbeeld als een patiënt spoedeisende hulp nodig heeft. Deze patiënten krijgen om medische redenen altijd voorrang. Wij doen er alles aan om u zo snel mogelijk te opereren.

De operatie

De chirurg verwijdert de okselklieren en laat een drain achter in het wondgebied. Na de operatie heeft u een wond onder de haargrens van uw oksel, deze is onderhuids gehecht.

Na de operatie

- Na de operatie gaat u naar de uitslaapkamer (Recovery).
- U heeft een infuus in uw arm.
- Onder de operatiewond heeft de chirurg een drain (dun plastic slangetje) achtergelaten.
- De wond is bedekt met pleisters of gaas. Dit wordt de volgende dag verwijderd.
- Als u helemaal wakker bent en alles goed gaat, brengt de verpleegkundige u terug naar de verpleegafdeling.
- Op de verpleegafdeling mag u weer eten en drinken.
- Als u misselijk bent, kan de verpleegkundige u hiervoor een medicijn geven.
- De verpleegkundige verwijdert het infuus als u zelf weer eet en drinkt, niet misselijk bent en heeft geplast.

Pijn

De pijnbeleving is bij iedereen anders. Na de operatie kan een doof en prikkelend gevoel ontstaan. Meestal verdwijnt dit na verloop van tijd.

- De verpleegkundige vraagt u naar uw pijnscore via de 'pijnmeter'. Het cijfer 0 betekent geen pijn en 10 betekent ondraaglijke pijn. Afhankelijk van de score kan de verpleegkundige u extra pijnstillers geven.
- Thuis mag u bij pijn 6x per dag 1 tablet paracetamol van 500 mg innemen, of 3x per dag 2 tabletten. Het is belangrijk om de paracetamol regelmatig op vaste tijden in te nemen. Begin op tijd met pijnstilling voor het beste resultaat, wacht niet totdat u pijn krijgt.
- Als de pijnstilling niet voldoende is, kunt u daarnaast 2x per dag Naproxen 500 mg innemen, eventueel in combinatie met een maagbeschermer. Heeft u eerder maagproblemen gehad? Overleg dan met uw arts

Drain

- Onder de operatiewond heeft de chirurg een drain (dun plastic slangetje) achtergelaten. Hierdoor kan overtollig wondvocht en lymfevocht weglopen.
- De drain is soms vastgemaakt met een hechting. De verpleegkundige kan de drain extra vast zetten met een pleister.
- Ongeveer 24 uur na de operatie wordt de drain verwijderd. U gaat zonder drain naar huis.

Fysiotherapie

Door de operatie is het mogelijk dat u uw arm en schouder minder goed kunt bewegen. Armoefeningen kunnen het herstel bevorderen. Tijdens uw opname bespreekt een fysiotherapeut met u de oefeningen. Uitleg van de oefeningen vindt u in de folder 'Armoefeningen'.

Algemene informatie en adviezen

- U mag de dag na de operatie douchen. Verwijder voor het douchen het verband. Een nieuw verband is niet nodig behalve als er nog sprake is van wondvocht. Gebruik geen pleister maar een los gaasje met eventueel een papieren pleister.
- Soms ontstaat er een bloeditstorting die de huid rondom het litteken rood of blauw kleurt. Deze bloeditstorting kan langzamerhand naar beneden zakken. Dit kan geen kwaad. De bloeditstorting zal uit zichzelf langzaam weer verdwijnen.
- Het jodium dat we gebruiken bij de operatie geeft af op kleding. Houd hier rekening mee wat betreft BH en hemdjes, de vlekken zijn lastig te verwijderen.
- Het is belangrijk voor uw herstel om thuis de armoefeningen regelmatig te herhalen. Uw casemanager bespreekt met u of een behandeling bij een fysiotherapeut, bij u in de buurt, nodig is. Als dat zo is kies dan voor een fysiotherapeut met een aantekening lymfologie. Uw casemanager zorgt voor een verwijzing en kan u hier verder over informeren.

Bewegen en tillen

Het gebied van het litteken kan anders aanvoelen, minder gevoelig of juist heel gevoelig zijn. Van de fysiotherapeut krijgt u instructie wat u wel en beter niet kunt doen. Het klopt niet dat u niet mag bewegen. Bewegen is juist goed! U voelt zelf het beste wanneer u weer in staat bent uw normale werkzaamheden op te pakken. Uw activiteiten mogen echter géén pijn doen. De eerste weken na een okselklierdissectie is het advies lichamelijk zware activiteiten te vermijden. Hebt u twijfels over wat u wel of niet kunt of mag doen, neem dan contact op met de casemanager of kijk in de folder 'Borstkanker' van het KWF.

Litteken

Het is niet te voorspellen hoe het litteken er uit gaat zien. Zolang de wond niet genezen is, raden we het gebruik van crèmes af. Wanneer de wond goed genezen is, kunt u het litteken en omliggende huid insmeren met een neutrale, ongeparfumeerde vitamine-E-crème. Voor het gebruik van littekenproducten kunt u overleggen met de casemanager.

Uitslag

De chirurg stuurt het verwijderde weefsel voor onderzoek naar de patholoog.

Binnen 2 weken na de operatie heeft u een afspraak met de chirurg voor controle. U krijgt dan ook de uitslag van het pathologisch onderzoek.

Afhankelijk van de uitslag kan de arts een aanvullende behandeling adviseren zoals radiotherapie, chemotherapie, hormoontherapie en/of immunotherapie.

Naar huis

- De verpleegkundige bekijkt samen met u en de arts of u naar huis kunt. In de meeste gevallen kunt u de volgende dag naar huis.
- Samen met de verpleegkundige bekijkt u de wond. We raden u aan om met een verpleegkundige naar uw wond te kijken, terwijl u nog in het ziekenhuis bent. Zij kan u begeleiden en tevens aangeven waar u thuis op moet letten ten aanzien van de wond.
- Als het nodig is, krijgt u een recept mee voor pijnmedicatie.
- U heeft voor de operatie een afsprakenblad meegekregen met de vervolgsafspraken die weer gewoon in het BovenIJ ziekenhuis zullen plaats vinden.

U heeft eerst een afspraak met de chirurg op de polikliniek, hij bespreekt met u de uitslag en eventueel advies voor vervolgbehandeling.

Een week daarna heeft u een afspraak bij de casemanager. De afspraken zijn niet op dezelfde dag gepland. Zo kunt u thuis de uitslag en voorgestelde behandeling laten bezinken en eventuele vragen hierover aan de casemanager stellen. Ook andere zaken zoals wondverzorging en revalidatie kunt u bespreken met de casemanager.

Begeleiding naar huis

Zorg dat een volwassene u naar huis brengt. Reizen met openbaar vervoer is nog te inspannend.

Mogelijke complicaties na de operatie

Soms ontstaat er een bloeduitstorting die de huid rondom het litteken rood of blauw kleurt. Deze bloeduitstorting zakt langzaam naar beneden. Dit kan geen kwaad. De bloeduitstorting verdwijnt vanzelf.

Neem contact op met uw casemanager bij vragen of zorgen en in ieder geval bij:

- Nabloeding of seroomvorming. Dit is te herkennen aan een gezwollen oksel, vaak samen gepaard met pijn en een strak staande huid.
- Wondontsteking. Dit is te herkennen aan roodheid, zwelling, warmte of pus. Ook kunt u koorts hebben.
- Als de wondranden gaan wijken.
- Na verwijdering van de okselklieren ontstaat er soms vochtophoping in het wondgebied. Het lymfevocht zoekt andere lymfebanen om het vocht af te voeren. Dit gaat vanzelf maar kan enkele weken duren. Als u er last van heeft, dan kunnen wij dit vocht poliklinisch verwijderen via een punctie. U kunt hier enige weken tot maanden na de operatie last van hebben.

Na verwijderen van de okselklieren: belangrijke informatie

Gevoelsstoornis

Door de operatie moet de chirurg de gevoelszenuw die door de okselklieren loopt, doorsnijden of beschadigen. Hierdoor hebt u een gevoelloze plek onder uw oksel en aan de achterkant van uw bovenarm. Het gevoel kan na een tijdje terugkomen maar kan ook helemaal wegblijven. Uiteindelijk went u aan dit gevoel. Het beperkt u niet in uw bewegingen. Soms kan het een pijnlijk gevoel geven.

Lymfoedeem

Het ontbreken van lymfeklieren in de oksel kan leiden tot een ophoping van lymfevocht in de arm. Dit heet lymfoedeem. Dit komt niet bij alle patiënten voor. De eerste klacht van lymfoedeem is een opgezwollen arm. Soms krijgt u daardoor ook pijn en een strak, gespannen of moe gevoel. Als de ophoping van lymfevocht toeneemt, nemen de klachten vaak ook toe. Voor meer uitgebreide informatie verwijzen wij u naar de folder 'Lymfoedeem bij kanker' van KWF Kankerbestrijding.

U kunt het volgende doen om lymfoedeem te voorkomen:

- Luister naar uw lichaam. Bouw na de operatie uw werkzaamheden voorzichtig weer op. Als u aan het einde van de dag merkt dat uw arm zwaar of vermoeid is, heeft u voor dat moment uw grens bereikt. Wacht dan een paar dagen voordat u uw werkzaamheden verder uitbreidt.
- Voorkom wondjes aan de arm/hand van de geopereerde zijde. Wondjes kunnen lymfoedeem veroorzaken. Als er een wondje is ontstaan, ontsmet dit dan met een desinfecterend middel.
- Laat bij voorkeur geen bloed afnemen of infuus prikken in de arm van de behandelde oksel.
- Draag geen knellende kleding of sieraden om de doorstroom van het lymfevocht niet te hinderen.
- Blijf in beweging maar voorkom overbelasting. Vooral in de eerste periode na de operatie moet uw arm zich nog aanpassen aan de nieuwe situatie. Het is dus belangrijk om de belasting rustig op te bouwen. Dit geldt zowel voor uw dagelijkse bezigheden als voor sporten. Beweging zorgt ervoor dat het lymfevocht kan worden afgevoerd.
- Voorkom extreme warmte en kou.
- U kunt uw huid op dezelfde manier verzorgen als u gewend bent. Als u lymfoedeemklachten heeft is het belangrijk om u te laten behandelen door een fysiotherapeut met een aantekening voor lymfologie. Hoe sneller u start met een behandeling, hoe groter de kans dat het lymfoedeem ook weer weggaat. De casemanager kan voor u de dichtstbijzijnde fysiotherapeut zoeken en u een verwijzing geven.

Meer informatie

www.nvfl.nl
www.borstkanker.nl

Vragen?

U kunt ons gewoon bellen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, neem dan contact op of kijk op www.bovenij.nl. Heeft u vragen over de vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of kijk op www.bovenij.nl bij Patiënt – kosten en verzekering.

Telefoonnummers BovenIJ ziekenhuis

Hoofdreceptie	020 - 634 6346
Chirurgie polikliniek	020 - 634 6231
Casemanager borstkanker	020 - 634 6517
Femke v.d. Kamp	
Roxanne Jacobson	
poli.mammacare@bovenij.nl	
Spoedeisende hulp	020 - 634 6200

Oncologisch Centrum Amsterdam

Het BovenIJ ziekenhuis is verbonden aan het Oncologisch Centrum Amsterdam, het grootste oncologisch samenwerkingsverband van Amsterdam – een initiatief van het BovenIJ ziekenhuis, OLVG Oost en OLVG West.

Adres BovenIJ ziekenhuis

Bezoekadres	Postadres
Statenjachtstraat 1	Postbus 37610
1034 CS Amsterdam	1030 BD Amsterdam